LATEST EVENTS IN 2016

This year marks the 130th anniversary of the birth of Gabdulla Tukay, our national treasure and great poet who glorified Tatar poetry worldwide. Tukay renovated Tatar poetry of the 20th century and played a crucial role both in Tatar literature and in the social and philosophical life of the nation. His literary heritage guards our nation, language and literature. During the seven years of his literary career, Tukay earned the status of classical poet, thus to this day his oeuvre continually draws the attention of literature enthusiasts and challenges their minds.

The Institute of Philology and Intercultural Communication named after Leo Tolstoy, Kazan Federal University, hosted a number of events dedicated to G.Tukay's 130th anniversary in the months of March and April.

Schoolchildren participated in the multilingual reading contest devoted to Tukay's poetry, called "The nation acknowledged him as their poet…" ("Any khalyk bik yashlay uz shagyre itep tanydy…"). More than a thousand pupils from the Republic of Tatarstan and all over the Russian Federation took part in this contest. About eight hundred high school students tested their knowledge in the academic competition "Do you know Tukay?" ("Sin Tukayny belasenme?"). The winner and runners-up will have additional grades in case they apply to the G.Tukay Department of the Tatar Philology Department of KFU. On April 14, the university hosted the poetry festival "If you want to move the nation" ("Kuzgatmakchy bulsang khalyk kungellaren"). Up to 90 foreign students from Tatarstan educational institutions read Tukay's poetry in Tatar, Russian, Farsi, Japanese, Arabic, English, Ukrainian, Chuvash, Mari and Udmurt.

In April, 12-15 young scholars and students had a chance to take part in the Scientific and Practical Conference "Tukay Conference – 22" ("Tukay ukulary"). It was first organized by the "Tukay Society" in 1998 and has taken place 22 times. For the first time, it functioned as the Russian National Conference for Young Scholars, Postgraduates and Students, organized by Kazan Federal University, the Union of Writers of Tatarstan, the Gabdulla Tukay Literary Museum and the G.Tukay Pedagogical College of Arsk. This year it started off in Kazan Federal University. On April 12, it was held in the G.Tukay Arsk Pedagogical College and on the next day, 103 young scholars from the Republic of Tatarstan, Bashkiriya, Mordoviya and Udmurtiya addressed the audience at the Institute of Philology and Intercultural Communication named after Leo Tolstoy, KFU. On April 15, the "Tukay Conference – 22" ended and the participants laid flowers at G.Tukay's grave and took part in the "Main Exhibition Day" at the G.Tukay Literary Museum.

Many other events were held in the framework of the campaign "The World Reads Tukay" ("Tukayny donya ukyi") and a two-month event for foreign students "Introducing Tukay!" ("Tanysh bulygyz – Tukay!"). About twenty participants and thousands of voters participated in the social photography contest "Tukay is among Us". Another competition, testing the knowledge of the poet's cultural heritage,

“The Quote of the Day”, aroused great interest. On April 16, Kazan’s parks and squares hosted Tukay poetry reading flashmobs, as part of the “Tukay and Kazaners” campaign. On April 19, the literary-musical “Sharyik” Club invited all literature and art lovers.

On April 26, the final event concluding the literary, cultural and scientific celebrations devoted to G.Tukay’s 130th anniversary, took place at the Institute of Philology and Intercultural Communication named after Leo Tolstoy, KFU. On this occasion, Tukay scholar T.Sh.Gyilazhev, Ph.D. in Philology, Associate Professor, read a lecture on “Tukay and his influence on social and cultural innovations of the Tatar nation in the early 20th century”. After the lecture, there was an awarding ceremony for the competition winners.

Of great interest was the International Scientific and Practical Conference "Gabdulla Tukay and the Turkic World", which took place in Kazan on April 25. It was attended by more than 300 scholars, the Turkic-speaking writers and translators from different regions of Russia and a number of countries from near and far abroad. The conference was organized by the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan, the International Turkic Academy, the Ministry of Culture, the Ministry of Education and Science of the Republic of Tatarstan and the Institute of Language, Literature and Art named after Galimdzhan Ibragimov at the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan. In time for the conference, several G. Tukai’s works had been published, including the Academic Edition in 6 volumes, as well as a Collection of Proceedings of the International Scientific and Practical Conference "Tukai and the Turkic World" with more than 150 research papers by the scholars from the countries of near and far abroad and regions of Russia.

G.Tukay’s work remains relevant and important in the 21st century and his literary and cultural heritage is particularly strong and meaningful as the Tatar nation aspires to take a worthy place in the world. Through the centuries, Tukay’s poetry has gone along with the Tatar nation; it leads the people into the future and is always on their lips.

On April 22, the Yelabuga Institute of Kazan Federal University hosted the 8th International Turkology Conference "Islam and the Turkic World: The Issues of Education, Language, Literature, History and Religion", dedicated to the International Day of the Mother Tongue.

According to organizers, the main purpose of the event was to discuss scientific issues and practical studies of the language, literature, history and culture of the Turkic peoples, and the role and place of Islam in their historical destiny.

During the plenary session, presentations were given by the leading experts of Russian and foreign universities: Minnegulov Hatip Yusupovich, Doctor of Philology, Professor of Kazan Federal University (Kazan); Yulai Shamiloglu, Professor of the University of Wisconsin-Madison (USA); Abesalom Aslanidze, Ph.D., professor of philosophy at Shota Rustaveli University (Georgia); and Mishkinene Galina Antonovna, professor of the Humanities and Associate Professor of Vilnius University (Lithuania).

This year, about 130 participants took part in the forum: researchers, university professors, theologians, teacher-methodologists and postgraduate students from Russia, the USA, Kazakhstan, Azerbaijan, Georgia, Lithuania, etc.

The forum raised key issues related to the history, education, literature and folklore of the Turkic peoples, which are common for the Turkic peoples of the Russian Federation, as well as for the Turkic states that have become independent in the last 25 years.

During the conference, the Institute opened an exhibition devoted to the objects of the era of Gabdulla Tukai: the display included manuscripts and women's jewellery of the Irensky Tatars in the second half of the 19th and early 20th centuries, as well as works of art and crafts executed by the students of the Engineering-Technological faculty of the Institute.

On the same day, the Yelabuga Institute hosted the International Scientific Symposium "Russia and the Turkic-Muslim World: Their Historical and Cultural Ties." It was organized by the Institute of International Relations, History and Oriental Studies at Kazan Federal University. These events were combined according to their theme: “Islam and the Turkic world”.

From May 4 to 6, 2016, St.Petersburg hosted the International Scientific-Practical Conference "The Thirteenth Faizhanov Readings" on "The Legacy of the Golden Horde in the Statehood and Cultural Traditions of the Eurasian Peoples", dedicated to the 750th anniversary of the Golden Horde. The topics of the conference focused on the issues related to inter-cultural, inter-ethnic and inter-religious relations in the wide context of statehood going back to the times of the Golden Horde: its past, present and future in the post-Soviet space. A total of seventy-four reports were presented at the plenary session and during the sittings of the four sections of the conference by scientists from universities and research institutes of St. Petersburg, Moscow, Kazan, Voronezh, Simferopol, Astrakhan, Kurgan (Russia), Oulu (Finland), Astana and Almaty (Kazakhstan), Tashkent (Uzbekistan), Bishkek (Kyrgyzstan), Kiev, Odessa (Ukraine) and other cities. The conference was organized by the Spiritual Administration of Muslims of the Russian Federation, Saint Petersburg State University, Lomonosov Moscow State University, the Moscow Islamic Institute and the State Hermitage with the participation of the Institute of Oriental Studies of the Russian Academy of Sciences.

Today, Turkestan is considered to be the spiritual capital of Kazakhstan and the Kazakh people. The life and work of many famous historical figures are associated with this city. For example, the Turkish poet and thinker of the 11th -12th centuries, Khoja Ahmed Yesevi, lived and worked in Turkestan, and he is buried here. To perpetuate the memory of this remarkable man, Tamerlan and other rulers of the Middle Ages erected magnificent necropolis-buildings. International Kazakh-Turkish University named after Khoja Ahmed Yesevi has been located here for more than a quarter of a century. It prepares highly qualified specialties in various fields. Well-known, experienced researchers work here and hold scientific and cultural events. On May 5-6, 2016, it hosted an international conference devoted to "Kullback Ergobek and Modern Turkology", which was attended by scholars and writers of Kazakhstan, Kyrgyzstan, Uzbekistan, Turkey and Russia. Among them were Hatip Minnegulov, Professor of Kazan Federal University and Rkail Zaydulla, a poet and playwright and a winner of the State G.Tukay Prize. The guests from Kazan spoke at the plenary and section meetings and other events, discussing the key issues of science and literature and the relationships between the Turkic peoples. R.Zaydulla read his heartfelt poems about the Turks. During the conference, the Museum of the prominent Kazakh literary critic, Beysembay Kenjebayev, and the art gallery were opened. The participants of the scientific forum attended the newly opened International Library of Turkic Books. The event was dedicated to the 63rd anniversary (the age of the Prophet Muhammad!) of the birth and the 40th anniversary of the literary-scientific and social activities of the famous turkologist, scholar, critic, writer and director of the Turkological Research Institute, Kullback Sersenuly Ergobek. During the conference, the Turkestan Drama Theatre staged a performance of his play.

The National Art Gallery "Hazine" hosted the final jubilee events "Scientific and Artistic Heritage of F.H.Valeev", dedicated to the 95th anniversary of the founder of Tatar Art, the first Doctor of Arts in the Volga region. These events included the All-Russian Scientific Conference "Traditions in Contemporary Art: Interpretations and the Issue of Criteria", the Round Table "National Art in the Paradigm of a New Reality", as well as the museum exhibition "The Tatar People's Ornament", organized by the Institute of History named after Sh.Mardzhani together with the Museum of Fine Arts.

The conference, held on May16, aroused great interest of a wide range of experts: art critics, historians, ethnographers, museologists, artists and architects, who came to hear seventeen reports and a poster session, presented by prof. R.A.Yergalieva from the Institute of Literature and Art named after M.O.Auezov (Almaty, Kazakhstan). The conference participants, doctors and candidates of sciences, represented central and regional scientific schools, museum centers, education institutions from Kazan, Moscow, Yekaterinburg, Novosibirsk and Sevastopol. The discussed issues were thematically grouped into three sections: 1. Reconstruction of national traditions and the trends of innovations; 2. Muslim traditions in Arts; 3. Creative concepts in the interpretation of traditions. G.F.Valeeva-Suleymanova, Doctor of Arts, was the Scientific Director of the Conference.

The Round Table, held on May17, brought together the leading artists of Tatarstan in the field of arts and crafts, art critics and museum staff. They and the representatives of the public discussed the long-standing problems in the area of professional decorative art, souvenir production and vocational training.

The opening ceremony of the exhibition "The Tatar People's Ornament" was held as a continuation of the work of the Round Table, chaired by R.M.Nurgaleeva, the director of the Museum of Fine Arts. The speakers noted that F.H.Valeev's exposition, which presented graphic drawings (ink, gouache, water-color), executed after the finest samples of Bulgarian and Tatar ornaments, revealed both the richness and high artistic level available in the creative heritage of the people and the timeliness of the issues raised at the Conference and the Round Table. The ornament samples, collected by the scientist during his long-term expeditions and found in the museum collections, represented different kinds of art: carved tomb-stones, pottery, embroidery, weaving, gold embroidery, leather mosaic and wood carving. All of them clearly reflect the high level of national traditions in art, which should be kept up in the works of contemporary artists and designers, in educational practices and in the areas of organizational activities of state cultural institutions.

At the exhibition, the participants became acquainted with the family of the scientist and displayed great interest in the old family and personal photographs, reflecting the biography F.H.Valeev. One of the showcases in the center of the hall presented his painting "Syuyumbike" (1979) in the author's carved frame and his wall plates (in the technique of burning, painting and carving), as well as the samples of Bulgarian ceramics, executed by the artist B.Shubinym according to F.H.Valeev's designs. Another showcase was devoted to the scientific heritage of F.H.Valeev, displaying his published books, seven monographs, which are the evidence of the scholar's great academic contributions to the study of the Bulgarian and Tatar Art.

These commemorative activities aroused interest and got response from artists, researchers, art lovers and admirers of F.H.Valeev's artistic and scientific heritage.

On May 18-20, 2016, the administrative centre of the West Kazakhstan region held literary and cultural events dedicated to the 130th anniversary of Gabdulla Tukay and the 120th anniversary of his arrival in Uralsk. The participants included scholars from Kazakhstan and the CIS countries. The Republic of Tatarstan was represented by the researchers from the Institute of Language and Art at the AS RT named after G.Ibragimov and the Institute of Philology and Intercultural Communication named after Leo Tolstoy, Kazan Federal University. On May 18, the visitors went on an excursion to the Gabdulla Tukay Museum and became acquainted with its numerous exhibits. After the ceremony of laying flowers at the monument to the great poet on May 19, the participants of the events took part in the round-table discussions "Uralsk in G.Tukay's Life and Work" at the House of Friendship, the Assembly of People of Kazakhstan. A.Kultiginov, head of the West Kazakhstan region, gave a welcoming speech. Along with participants from other cities, the event was attended by scholars from West Kazakhstan University named after M.Utemisov, representatives of the city administration, members of the social organizations "Gabdulla Tukay Centre in Uralsk" and the "Tatar Cultural Centre" and staff members of the G.Tukay Museum. After the presentations and exchange of views on the key topic, the participants of the round-table discussions met the poet and writer Sh.Zhihangirova and I.Biktagirov and Ch.Akhmetzyanova, the People's Artists of the Republic of Tatarstan, within the framework of the cultural program.

On April 20, 2016, West Kazakhstan University named after M.Utemisov hosted the International Scientific-Practical Conference "The World of Gabdulla Tukay: Philosophy, Aesthetics, Language", where the CIS scholars presented the results of scientific research in the field of Tukay Studies.

Uralsk has made a worthy contribution to the perpetuation of the memory of the great Tatar poet G.Tukay and the popularization of his work.

This information has been prepared by H.Yu.Minnegulov, Doctor of Philology, Professor of the Institute of Philology and Intercultural Communication named after Leo Tolstoy, Kazan Federal University; G.F.Valeeva-Suleymanova, Doctor of Arts, Head Researcher of the Institute of History named after S.Mardzhani, AS of RT; F.Sh.Nurieva, Doctor of Philology, Professor of the Institute of Philology and Intercultural Communication named after Leo Tolstoy, Kazan Federal University; T.Sh.Gilyazov, Candidate of Philology, Associate Professor of the Institute of Philology and Intercultural Communication named after Leo Tolstoy, Kazan Federal University; G.R.Gaynullina, Candidate of Philology, Associate Professor of the Institute of Philology and Intercultural

Communication named after Leo Tolstoy, Kazan Federal University; and G.F.Dautov, Candidate of Philology, Associate Professor, Head of the Department of Tatar Philology at the Institute of Yelabuga, Kazan Federal University.

2016 ЕЛДА БУЛГАН ВАКЫЙГАЛАР

Быел татар шигъриятен дөнья киңлекләрендә таныткан халык шагыйре, поэзиябезнең җәүһәр ташы булган Габдулла Тукайның тууына 130 ел тулды. XX йөз башы татар поэзиясендә Яңарышны нигезләп, яңа сукмаклар салган һәм үз әдәби мәктәбен булдырган Тукай татар әдәби барышында, тәнкыйди фикер үсешендә генә түгел, гомумән, иҗтимагый-фәлсәфи фикер тарихында зур урын тота. Аның әдәби мирасы милләтебезне, телебезне һәм әдәбиятыбызны саклау сагында тора. Җиде еллык иҗат гомерендә классик шагыйрь дәрәҗәсенә күтәрелгән бөек шәхеснең иҗаты, вакыт узган саен, игътибарны үзенә ныграк җәлеп итә бара, әдәби һәм тәнкыйди мирасын өйрәнүчеләрне яңадан-яңа эзләнүләргә, уйлануларга этәрә.

Казан федераль университетының Лев Толстой исемендәге филология һәм мәдәниятара бәйләнешләр институтында халык шагыйре Г.Тукайның 130 еллыгы уңаеннан март-апрель айларында күпсанлы чаралар үткәрелде.

Мәктәп укучылары өчен «Аны халык бик яшьләй үз шагыйре итеп таныды...» дигән исем астында Тукай шигырьләрен төрле телләрдә уку конкурсы игълан ителде. Анда Россия Федерациясе төбәкләре һәм Татарстан Республикасыннан 1257 укучы катнашты. Чыгарылыш сыйныф укучылары өчен, «Син Тукайны беләсеңме?» дип исемләнгән олимпиадада 792 укучы көч сынашты. Бу чарада җиңүче һәм призлы урын алучыларга, КФУның Г.Тукай исемендәге татар филологиясе бүлегенә укырга кергән очракта, баллар өстәләчәк. 14 апрель көнне «Кузгатмакчы булсаң халык күңелләрен» дигән шигырь бәйрәме узды. Татарстан техникумнары, көллиятләре, югары уку йортларында белем алучы төрле милләт вәкилләреннән булган 90га якын укучы һәм студент катнашындагы бу чарада Габдулла Тукай шигырьләре татар, рус, фарсы, япон, гарәп, инглиз, украин, чуваш, мари, удмурт телләрендә яңгырады.

12-15 апрель көннәрендә яшь галимнәр һәм студентлар өчен «Тукай укулары – 22» дип аталган фәнни-гамәли конференция үткәрелде. 1998 елда «Тукай җәмгыяте» тарафыннан Г.Тукайның әдәби музее белән бергә оештырып җибәрелгән «Тукай укулары» конференциясе 22 тапкыр уздырылды. Быел беренче мәртәбә ул Казан федераль университеты, Татарстан Язучылар берлеге, Габдулла Тукай әдәби музее һәм Г.Тукай исемендәге Арча педагогика көллияте белән берлектә Бөтенроссия яшь галимнәре, аспирантлары һәм студентлары конференциясе буларак оештырылды һәм Казан федераль университетында башланып китте. 12 апрель көнне Г.Тукай исемендәге Арча педагогика көллиятендә, 13 апрельдә КФУның Лев Толстой исемендәге филология һәм мәдәниятара багланышлар институтында үткәрелгән конференциянең секция утырышларында Татарстан, Башкортостан, Мордовия, Удмуртия Республикаларыннан 103 яшь галимнең чыгышы тәкъдим ителде. «Тукай укулары - 22» конференциясе 15 апрельдә Г.Тукай каберенә чәчәкләр кую, Г.Тукай әдәби музеенда «Төп нөсхә көне»ндә катнашу чаралары белән тәмамланды.

Болардан тыш, «Тукайны дөнья укый» акциясе, чит ил студентлары өчен ике ай дәвамында «Таныш булыгыз – Тукай!» дигән баш астында төрле чаралар үткәрелде. Социаль челтәрләрдә үткәрелгән «Тукай безнең янәшәдә» фотоконкурсында ике дистәгә якын катнашучыга меңләгән кеше тавыш бирде, шулай ук шагыйрь рухи мирасын иң яхшы белүчеләр өчен тәкъдим ителгән «Көн цитатасы» конкурсы да зур кызыксыну уятты. 16 апрельдә «Тукай һәм казанлылар» дигән баш астында Казан шәһәренең парк һәм скверларында Тукай шигырьләрен уку буенча флешмоб булып узды. 19 апрель көнне әдәбият һәм сәнгать сөючеләрне әдәби-музыкаль «Шәрык клубы» үзенә җыйды.

26 апрель көнне Лев Толстой исемендәге Филология һәм мәдәниятара багланышлар институтында Г.Тукайның 130 еллыгы уңаеннан үткәрелгән әдәби-мәдәни һәм фәнни чараларны йомгаклау һәм аларга нәтиҗә ясау кичәсе үткәрелде. Шушы уңайдан тукайчы галим, филология фәннәре кандидаты, доцент Т.Ш.Гыйлаҗев «XXгасыр башында татар халкының иҗтимагый һәм рухи-мәдәни яңарышында Тукай» дигән темага ачык лекция укыды. Кичәнең икенче өлешендә Тукай айлыгындагы чараларда җиңүчеләрне бүләкләү тантанасы булып узды.

25 апрельдә ерак һәм якын чит илләр, Россиянең төрле төбәкләреннән җыелган 300дән артык галим, төрки телле язучылар һәм тәрҗемәчеләр катнашында Казанда узган «Габдулла Тукай һәм төрки дөнья» Халыкара фәнни-гамәли конференциясе җәмәгатьчелектә зур кызыксыну уятты. Бу конференция Татарстан Республикасы Фәннәр академиясе, Халыкара төрки академия, ТР Мәдәният министрлыгы, ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы, Татарстан Республикасы Фәннәр

академиясенең Г.Ибраһимов исемендәге Тел, әдәбият һәм сәнгать институты тарафыннан оештырылды. Конференциягә берничә хезмәт, шул исәптән Г.Тукай әсәрләренең 6 томлык академик басмасы һәм «Тукай һәм төрки донья» Халыкара фәнни-гамәли конференциясенең ерак һәм якын чит илләр, Россия төбәкләреннән 150дән артык галимнең тикшеренүләрен үз эченә алган материаллар җыентыгы дөнья күрде.

Г.Тукай иҗаты XXI гасырда да әһәмиятен югалтмый, татар халкының дөнья аренасында үзенең хаклы урынын табуга зур омтылыш ясаган чорында, аның әдәби һәм рухи мирасы аеруча көчле һәм мәгънәле яңгырый. Тукай әсәрләре гасырлар дәвамында татар халкының юлдашына, әйдәп баручысына, телдән төшмәс сүз үрнәгенә әверелә.

2016 елның 22 апрелендә КФУның Алабуга институтында Халыкара туган тел көненә багышланган «Ислам һәм төрки дөнья: мәгариф, тел, әдәбият, тарих һәм дин мәсьәләләре» VIII Халыкара тюркология конференциясе үтте.

Оештыручылар карашынча, чараның төп максаты – төрки халыкларның теле, әдәбияты, тарихы һәм мәдәниятенең фәнни мәсьәләләре һәм аларны өйрәнү, әлеге халыкларның тарихи язмышында Исламның роле һәм урыны хакында фикер алышу.

Пленар утырышта Россия һәм чит ил югары уку йортларының күренекле белгечләре чыгыш ясады: филология фәннәре докторы, КФУ профессоры Миңнегулов Хатыйп Йосыф улы (Казан), Висконсин-Мадисон университеты профессоры Юлай Шамил-оглу (АКШ), фәлсәфә докторы, Шота Руставели университетында фәлсәфә укытучы Абесалом Асланидзе (Грузия), гуманитар фәннәр докторы, Вильнюс университеты доценты Мишкинене Галина Антоновна (Литва).

Форумда быел 130лап белгеч катнашты: Россия, АКШ, Казахстан, Азәрбайҗан, Грузия, Литва һ.б. дәүләтләрдән галимнәр, вуз укытучылары, теологлар, укытучы-методистлар, аспирантлар һәм соискательләр. Чыгышларда бүгенге көндә Россия Федерациясендәге күпсанлы төрки халыклар һәм шулай ук соңгы 25 елда бәйсезлек алга төрки дәүләтләр өчен дә уртак булган төрки халыкларның тарихы, мәгарифе, әдәбияты, фольклорының көнүзәгендәге проблемалары күтәрелде.

Конференция кысаларында Габдулла Тукай чоры предметларына багышланган күргәзмәнең ачылышы да булды. Экспозициядә XIX гасырның икенче яртысы – XX йөз башы Ирень татарларының кульязма китаплары һәм хатын-кыз бизәнү әйберләре күрсәтелде. Күргәзмәнең бер өлешендә институтның инженерлык-технология факультеты студентлары ясаган декоратив-гамәли иҗат эшләре урын алды.

Шушы ук көнне Алабуга институтында, тематика якынлыгына нигезләнеп, «Россия һәм төрки-мөселман дөньясы: тарихи-мәдәни бәйләнешләр» Халыкара фәнни симпозиумы да үткәрелде. Аның оештыручысы КФУның Халыкара мөнәсәбәтләр, тарих һәм Шәрыкне өйрәнү институты иде.

2016 елның 4-6 май көннәрендә Санкт-Петербург шәһәрендә Алтын Урданың 750 еллыгы уңаеннан «Евразия халыклары дәүләтчелегендә һәм мәдәни традицияләрендә Алтын Урда мирасы» темасы буенча «XIII Фәезханов укулары» Халыкара фәнни-гамәли конференциясе узды. Конференциянең тематикасы киң контекстта совет чорыннан соңгы киңлектә Алтын Урдага барып тоташа торган дәүләтчелекнең үткәне, бүгенгесе һәм киләчәге белән бәйләнгән мәдәниятара, этносара һәм динара мөнәсәбәтләр мәсьәләсе тирәсендә тупланган иде. Конференциянең пленар утырышында һәм дүрт секциясендә Санкт-Петербург, Мәскәү, Казан, Воронеж, Симферополь, Әстерхан, Курган (Россия), Оулу (Финляндия), Астана, Алматы (Казахстан), Ташкент (Үзбәкстан), Бишкек (Кыргызстан), Киев, Одесса (Украина) һ.б. университет һәм тикшеренү институтлары галимнәре барлыгы 74 доклад тәкъдим итте. Конференцияне оештыручылар – Россия Федерациясе мөселманнарының Диния нәзарәте, Санкт-Петербург дәүләт университеты, М.В.Ломоносов исемендәге Мәскәү дәүләт университеты, Мәскәү ислам институты, Россия фәннәр академиясенең Шәрыкне өйрәнү институты катнашында Дәүләт Эрмитажы.

Хәзерге вакытта Төркестан Казахстанның, казах халкының рухани башкаласы вазифасын үти. Күп кенә күренекле затларның тормышы, эшчәнлеге шушы шәһәр белән бәйле. Мәсәлән, X1-X11 йөзләрдә яшәгән атаклы төрки шагыйрь, фикер иясе Әхмәд Хуҗа Ясәви бу калада гомер кичергән, шунда ук җирләнгән дә. Аның хөрмәтенә Аксак Тимер һәм кайбер башка хөкемдарлар тарафыннан биниһая зур, гүзәл некропель-биналар корылган. Биредә чирек гасырдан артык атаклы халыкара казах-төрек университеты эшли. Хуҗа Әхмәд Ясәви исемен йөрткән бу уку йортында күп санлы юнәлештә белгечләр әзерләнә, күренекле галимнәр эшли, төрле гыйльми, мәдәни чаралар уздырыла. 2016 елның 5-6 маенда булган Халыкара тюркологик конференциядә Казахстан, Үзбәкстан, Кыргызстан, Төркия, Рәсәй галимнәре һәм әдипләре катнашты. Алар арасында Казан федераль университеты профессоры Хатыйп Миңнегулов һәм шагыйрь, драматург, Г.Тукай исемендәге дәүләт бүләге иясе Ркаил Зәйдулла да бар иде. Казан кунаклары пленар утырышта, секцияләрдә, төрле чараларда доклад-чыгышлар ясадылар, шигырьләр укыдылар, хәзерге фәннең, әдәбиятның мөһим мәсьәләләре, төркиләрнең үзара бәйләнешләре хакында сөйләделәр, Төркестандагы тарихи, мәдәни истәлекләр белән таныштылар. Бу конференция кысаларында күренекле галим Бейсембай Кенжебаев музее, картиналар галереясы ачылды. Гыйльми чарада катнашучылар күптән түгел эшли башлаган төрки телле басмалар тупланган халыкара китапханә хәзинәләре белән дә таныштылар. Төркестандагы бу конференция казахның билгеле галиме, әдәби тәнкыйтьчесе, әдибе, күренекле тюрколог Күлбәк Сәрсен улы Ергобәкнең тууына 63 ел, гыйльми-мәдәни эшчәнлеге башлануга 40 ел тулуга багышланган иде. Шәһәр драма театрында аның «Чыраг сүнгән төн» дигән әсәренең премьерасы да булды.

«Хәзинә» милли сәнгать галереясында, татар сәнгать белеменә нигез салган, Идел буендагы беренче сәнгать фәннәре докторы Ф.Х.Вәлиевнең 95 еллык юбилеена багышланып, «Ф.Х.Вәлиевнең фәнни һәм иҗади мирасы» дигән тема буенча төрле чаралар уздырылды. Ш.Мәрҗани исемендәге Тарих институты Сынлы сәнгать музее белән берлектә оештырган «Бүгенге көн сәнгатендә традицияләр: интерпретация һәм критерийлар проблемасы» Бөтенроссия фәнни конференциясе һәм «Яңа чынбарлык парадигмасында милли сәнгать» темасына түгәрәк өстәл, шулай ук «Татар халык орнаменты» музей күргәзмәсе үткәрелде.

16 майда киң катлам белгечләре – сәнгать белеме галимнәре, тарихчылар, этнографлар, музей белгечләре, рәссам һәм архитекторларның игътибарын җәлеп иткән фәнни конференциядә 17 доклад тыңланды. М.О.Ауэзов исемендәге Әдәбият һәм сәнгать институты (Алматы, Казахстан) профессоры Р.А.Ергалиеваның стенд доклады күрсәтелде. Конференциядә катнашучы фән докторлары һәм кандидатлары башкалабыз Мәскәү, Казан, Екатеринбург, Новосибирск, Севастополь шәһәрләренең фәнни мәктәпләре, музей үзәкләре һәм уку йортлары вәкилләре иделәр. Фикер алышуга чыгарылган мәсьәләләр тематик яктан өч секциягә берләштерелде: 1. Милли традицияләрне торгызу һәм яңалыкларның юнәлеше; 2. Сәнгатьтә мөселман традицияләре; 3. Традицияләрнең интерпретациясендә иҗади концепцияләр. Конференция сәнгать фәннәре докторы Г.Ф.Вәлиева-Сөләйманованың фәнни җитәкчелегендә үтте.

17 майда булган түгәрәк өстәлгә Татарстанның декоратив-гамәли сәнгать өлкәсендәге әйдәп баручы рәссамнары, сәнгать белгечләре, музей хезмәткәрләре җыелды, һәм алар, җәмәгатьчелек вәкилләре белән бергә, һөнәри декоратив сәнгать, сувенир җитештерү һәм махсус укыту өлкәләренең мөһим мәсьәләләре хакында фикер алыштылар.

«Татар халык орнаменты» музей күргәзмәсе ТР Дәүләт сынлы сәнгать музее директоры Р.М.Нургалиева җитәкчелек иткән түгәрәк өстәлнең дәвамы буларак ачылды. Чыгышларда билгеләп үтелгәнчә, күргәзмә экспозициясендә Ф.Х.Вәлиевнең болгар һәм татар орнаментының иң яхшы үрнәкләре нигезендә тушь, гуашь, акварель белән ясаган график рәсемнәре урын алган, һәм алар халыкның иҗади мирасы байлыгын һәм югары сәнгать дәрәҗәсен күрсәтеп кенә калмый, конференция һәм түгәрәк өстәлдә күтәрелгән мәсьәләләрнең кискенлеген дә чагылдыра. Галим тарафыннан күп еллар дәвамында экспедицияләрдә җыелып, музей тупланмаларында урын алган орнамент үрнәкләре сәнгатьнең төрле төрләрен – уеп рәсем ясалган кабер ташлары, керамика, чигү, туку, алтын белән чигү, күн мозаика, агачка уеп ясалган бизәкләрне үз эченә ала. Алар сәнгатьтәге милли традицияләрнең хәзерге вакытта да рәссам һәм дизайнерларның әсәрләрендә,

укыту эшендә, дәүләт мәдәният оешмаларының оештыру эшчәнлеге юнәлешләрендә дәвам ителергә тиешлеген күрсәтеп тора.

Күргәзмәдә галимнең туганнары да катнашты, тамашачылар Ф.Х.Вәлиевнең тәрҗемәи хәлен чагылдырган гаилә һәм шәхси фотоларын кызыксынып карадылар. Зал уртасындагы бер витринада авторның бизәкле рамында «Сөембикә» рәсеме (1979), шулай ук аның тарафыннан яндырып, кисеп яки буяу белән бизәкләнгән тәлинкәләр һәм рәссам Б.Шубинның Ф.Х.Вәлиев эскизы буенча ясаган болгар керамикасы үрнәкләре тәкъдим ителде. Икенче витрина галимнең фәнни мирасына, ул бастырып чыгарган китапларга – болгар һәм татар сәнгатен өйрәнүгә керткән өлешенең шаһиты булган җиде монографиясен тәкъдим итүгә багышланган иде.

Юбилей чаралары зур кызыксыну уятып, иҗатчыларда, сәнгатьне өйрәнүчеләрдә, Ф.Х.Вәлиевне ихтирам итүчеләрдә һәм тамашачыларда яхшы тәэсир калдырды.

2016 елның 18-20 маенда Казахстанның Көнбатыш-Казахстан өлкәсендәге Җаек шәһәрендә Габдулла Тукайның тууына 130 ел һәм шагыйрьнең бу калага килүенә 120 ел тулу уңаеннан әдәби-мәдәни чаралар үткәрелде. Аларда Казахстаннан һәм БДБ илләреннән фән эшлеклеләре катнашты. Татарстан Республикасыннан Г.Ибраһимов исемендәге Тел, әдәбият һәм сәнгать институты, Казан (Идел буе) федераль университетының Лев Толстой исемендәге филология һәм мәдәниятара багланышлар институты галимнәре бар иде. 18 майда халык шагыйре Габдулла Тукайның экспонатларга бай музеена экскурсия оештырылды. Икенче көнне, Габдулла Тукай һәйкәленә чәчәкләр салынганнан соң, галимнәр Көнбатыш-Казахстан өлкәсенең Халыклар ассамблеясе йортында «Халык шагыйре Габдулла Тукай тормышында һәм иҗатында Җаек» дигән түгәрәк өстәлдә катнашты. Чара Көнбатыш-Казахстан өлкәсенең башлыгы А.С.Кульгиновнын сәламләү сүзе белән башланды, анда кунаклар белән бергә Көнбатыш-Казахстан өлкәсе хакимияте вәкилләре, М.Үтемисов исемендәге Көнбатыш-Казахстан дәүләт университеты галимнәре, «Җаектагы Габдулла Тукай үзәге», «Татар мәдәни үзәге» иҗтимагый берләшмәләре һәм Г.Тукай музееннан вәкилләр катнашты. Түгәрәк өстәл соңында язучы, шагыйрә, Ш.Җиһангирова үз шигырьләрен укыды, ә Татарстанның халык артисты И.Биктаһиров, Ч.Әхмәтҗанова җырлары янгырады.

2016 елның 20 апрелендә шәһәр күләмендә яңгыраш алган әдәби-мәдәни чараларны йомгаклау рәвешендә М.Үтемисов исемендәге Көнбатыш-Казахстан дәүләт университеты диварларында «Габдулла Тукай дөньясы: фәлсәфә, эстетика, тел» Халыкара фәнни-гамәли конференциясе үткәрелде. Анда БДБ илләре галимнәренең Тукайны өйрәнү өлкәсендәге фәнни тикшеренүләренә йомгак ясалды. Җаек шәһәрендә уздырылган әдәби-мәдәни һәм фәнни чаралар татар халык шагыйре Габдулла Тукайның рухи мирасын яңача өйрәнүгә, халыкара фәнни һәм мәдәни бәйләнешләрне үстерүгә лаеклы өлеш кертә.

Материалларны Казан федераль университетының Л.Н.Толстой исемендәге Филология һәм мәдәниятара багланышлар институты профессоры, филология фәннәре докторы Х.Й.Миңнегулов; ТР ФА Ш.Мәрҗани исемендәге Тарих институтының баш гыйльми хезмәткәре, сәнгать фәннәре докторы Г.Ф.Вәлиева-Сөләйманова; Казан федераль университетының Л.Н.Толстой исемендәге Филология һәм мәдәниятара багланышлар институты профессоры, филология фәннәре докторы Ф.Ш.Нуриева; Казан федераль университетының Л.Н.Толстой исемендәге Филология һәм мәдәниятара багланышлар институты доценты, филология фәннәре кандидаты Т.Ш.Гыйлаҗев; Казан федераль университетының Л.Н.Толстой исемендәге Филология һәм мәдәниятара багланышлар институты доценты, филология фәннәре кандидаты Г.Р.Гайнуллина; Казан федераль университетының Алабуга институты доценты, татар филологиясе кафедрасы мөдире, филология фәннәре кандидаты Г.Ф.Даутов әзерләде.

ПРОШЕДШИЕ СОБЫТИЯ 2016 ГОДА

В этом году весь мир отмечает 130-летие со дня рождения великого татарского поэта Габдуллы Тукая, благодаря творчеству которого татарская поэзия вышла на мировую арену. Габдулла Тукай заложил основы татарской поэзии нового времени: проторил новые пути ее развития, создал новую поэтическую школу. Поэт сыграл огромную роль в жизни татарского народа, внес вклад в развитие национальной критики и социально-философской мысли. Тукай всегда стоял на страже родного языка, литературы и нации. Интерес к творческой биографии великого поэта, которая составляет семь лет, не гаснет со временем, проблемы, которые интересовали гения, не потеряли своей актуальности и поныне и находятся в эпицентре внимания новых поколений исследователей, вдохновляя их на новые открытия на ниве поэтического и критического наследия великого сына татарского народа.

В марте-апреле 2016 года в Институте филологии и межкультурной коммуникации им. Льва Толстого Казанского федерального университета были проведены мероприятия, приуроченные к 130-летию Г.Тукая.

Для учащихся школ был объявлен конкурс выразительного чтения стихотворений Г.Тукая на разных языках мира «Аны халык бик яшьләй үз шагыйре итеп таныды...» («Народ признал его своим поэтом, когда он был еще совсем молод»). В мероприятии приняли участие 1257 учащихся Республики Татарстан и других регионов Российской Федерации. 792 выпускника школ пробовали свои силы и проверяли свои знания в олимпиаде «Син Тукайны беләсеңме?» («Знаешь ли ты Тукая?»). Победителю олимпиады, помимо ценного приза, предоставлена возможность получить дополнительные баллы при поступлении на Отделение татарской филологии им. Г.Тукая КФУ. 14 апреля состоялся праздник поэзии «Кузгатмакчы булсаң халык күңелләрен...» («Если разбудить народную душу...»). В этом мероприятии участвовало около 90 учащихся и студентов техникумов, колледжей и вузов РТ. Стихи поэта прозвучали на татарском, русском, чувашском, марийском, удмуртском, японском, арабском, фарси, английском языках.

12-15 апреля состоялась научно-практическая конференция молодых ученых «Тукай укулары – 22» («Тукаевские чтения – 22»). Это научное мероприятие проводится по инициативе «Тукаевского общества» совместно с Литературным музеем им. Г.Тукая вот уже на протяжении двух десятилетий. В этом году организаторами мероприятия выступили Казанский федеральный университет, Союз писателей РТ, Литературный музей им. Г.Тукая, Арский педагогический колледж, что позволило расширить географию участников: на конференцию приехали молодые ученые, аспиранты и студенты из регионов РФ. 12 апреля научной площадкой конференции выступил Арский педагогический колледж, а 13 апреля молодые ученые представили свои достижения в КФУ. 15 апреля около ста участников «Тукаевских чтений – 22» из Татарстана, Башкортостана, Мордовии, Удмуртии приняли участие в возложении цветов на могилу великого поэта, затем – в «Дне подлинника», организованного Литературным музеем им. Г.Тукая.

Кроме этого, в рамках акции «Тукайны дөнья укый» («Тукая читает весь мир») в течение двух месяцев проводились познавательно-просветительские мероприятия «Таныш булыгыз – Тукай!» («Знакомьтесь – Тукай!»). 20 тысяч человек присоедились к фотоконкурсу «Тукай безнең янәшәдә» («Тукай рядом с нами»), который проводился в социальных сетях. Большой интерес вызвал конкурс «Цитата дня», материалом которого стали строки из стихотворений Г.Тукая. 16 апреля в парках и скверах Казани проводился флешмоб «Тукай һәм казанлылар» («Тукай и жители Казани»), где жители столицы читали любимые стихотворения из поэтического наследия великого поэта. 19 апреля любители поэзии и искусства посетили литературно-музыкальный вечер «Шәрыкъ клубы» («Восточный клуб»).

26 апреля в Актовом зале Института филологии и межкультурной коммуникации им. Льва Толстого Казанского федерального университета состоялась открытая лекция тукаеведа, кандидата филологических наук, доцента кафедры татарской литературы Т.Ш.Гилазова «Роль Габдуллы Тукая в духовном возрождении татар в начале XX века». Месячник Тукая завершился церемонией награждения победителей интеллектуальных и творческих конкурсов.

Большой интерес вызвала Международная научно-практическая конференция «Габдулла Тукай и тюркский мир», прошедшая 25 апреля в Казани и собравшая более 300 ученых, тюркоязычных писателей и переводчиков из различных регионов России, ряда стран ближнего и

дальнего зарубежья. Организаторами конференции выступили Академия наук Республики Татарстан, Международная тюркская академия, Министерство культуры РТ, Министерство образования и науки РТ, Институт языка, литературы и искусства имени Галимджана Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан. К конференции было издано несколько трудов, посвященных творчеству Г.Тукая, академическое издание сочинений поэта в 6 томах и сборник материалов Международной научно-практической конференции «Тукай и тюркский мир», куда вошли исследования более 150 ученых из стран ближнего и дальнего зарубежья, регионов России.

Наследие Г.Тукая не теряет своей актуальности в XXI веке, вдохновляет татарский народ на новые свершения на путях обретения своего достойного места на мировой арене. Произведения Тукая на протяжении века превратились в вечного спутника татарского народа.

---

22 апреля в Елабужском институте КФУ прошла VIII Международная тюркологическая конференция «Ислам и тюркский мир: проблемы образования, языка, литературы, истории и религии», посвященная международному Дню родного языка.

Основной целью мероприятия, по словам организаторов, являлось обсуждение научных проблем и практики изучения языка, литературы, истории и культуры тюркских народов, роли и места ислама в их исторической судьбе.

В ходе пленарного заседания с докладами выступили ведущие специалисты российских и зарубежных вузов: доктор филологических наук, профессор КФУ Миннегулов Хатип Юсупович (Казань), профессор Университета Висконсин Мадисон Юлай Шамильоглу (США), доктор философии, преподаватель философии в университете Шота Руставели Абесалом Асланидзе (Грузия), доктор гуманитарных наук, доцент Вильнюсского университета Мишкинене Галина Антоновна (Литва).

В работе форума в этом году приняли участие около 130 специалистов: ученые, преподаватели вузов, теологи, учителя-методисты, аспиранты и соискатели из России, США, Казахстана, Азербайджана, Грузии, Литвы и т.д.

В ходе работы форума поднимались те проблемы, которые остро стоят сегодня перед образованием, литературой, фольклором, историей тюркских народов и являются общими как для многочисленных тюркских народов Российской Федерации, так и для тюркских государств, ставших независимыми в последние 25 лет.

В рамках конференции в институте состоялось открытие выставки, посвященной предметам эпохи Габдуллы Тукая: в экспозиции представлены рукописные книги и женские украшения иренских татар второй половины XIX – начала XX века, а также декоративно-прикладное творчество студентов инженерно-технологического факультета института.

В этот же день в Елабужском институте был проведен Международный научный симпозиум «Россия и тюрко-мусульманский мир: историко-культурные связи». Его организатором выступил Институт международных отношений, истории и востоковедения КФУ. Причина объединения мероприятий – близкая тематика: «Ислам и тюркский мир».

С 4 по 6 мая 2016 года в Санкт-Петербурге прошла международная научно-практическая конференция «XIII Фаизхановские чтения» по теме «Наследие Золотой Орды в государственности и культурных традициях народов Евразии», приуроченная к 750-летию Золотой Орды. Тематика конференции была сосредоточена вокруг проблем, связанных с межкультурными, межэтническими и межрелигиозными отношениями в широком контексте прошлого, настоящего и будущего государственности на постсоветском пространстве, восходящей к Золотой Орде. На пленарном заседании и в рамках четырех секций конференции ученые из университетов и исследовательских институтов Санкт-Петербурга, Москвы, Казани, Воронежа, Симферополя, Астрахани, Кургана (Россия), Оулу (Финляндия), Астаны, Алматы (Казахстан), Ташкента (Узбекистан), Бишкек (Кыргызстан), Киева, Одессы (Украина) и др. представили в общей сложности 74 доклада. Организаторами конференции выступили Духовное управление мусульман Российской Федерации, Санкт-Петербургский государственный университет, Московский государственный университет имени

М.В.Ломоносова, Московский исламский институт, Государственный Эрмитаж при участии Института востоковедения Российской академии наук.

Туркестан ныне считается духовной столицей Казахстана и казахского народа. Жизнь и деятельность многих известных исторических личностей связаны с этим городом. Например, тюркский поэт и мыслитель XI-XII вв. Ходжа Ахмад Ясави жил и работал в Туркестане, здесь же похоронен. Для увековечивания памяти этого выдающегося человека Тамерлан и некоторые другие правители Средневековья воздвигали великолепные здания-некрополи. Здесь уже более четверти века действует Международный казахско-турецкий университет, носящий имя Ходжа Ахмада Ясави. В нем готовятся высококвалифицированные кадры по различным специальностям, работают известные, опытные ученые, проводятся научные, культурные мероприятия. 5-6 мая 2016 года здесь состоялась международная конференция на тему «Кулбек Ергобек и современная тюркология», в работе которой принимали участие ученые, писатели Казахстана, Кыргызстана, Узбекистана, Турции, России. Среди них были профессор Казанского федерального университета Хатип Миннегулов и поэт, драматург, лауреат Государственной премии имени Г.Тукая Ркаил Зайдулла. Гости из Казани выступали на пленарных и секционных заседаниях и других мероприятиях, говорили об актуальных проблемах науки, литературы, о взаимосвязях тюркских народов. Р.Зайдулла читал свои проникновенные стихи о тюрках. В рамках конференции были открыты музей казахского литературоведа Бейсембая Кенжебаева, картинная галерея. Участники научного форума посетили недавно открытую международную библиотеку тюркоязычных книг. Данное мероприятие было посвящено 63-летию (возраст пророка Мухаммеда!) со дня рождения и 40-летию начала литературной, научной и общественной деятельности известного тюрколога, ученого, критика, писателя, директора Института тюркологических исследований Кулбека Серсенулы Ергобека. В дни конференции Туркестанский театр драмы поставил спектакль по его пьесе.

В Национальной художественной галерее «Хазинэ» завершились юбилейные мероприятия «Научное и творческое наследие Ф.Х.Валеева», посвященные 95-летию основоположника татарского искусствознания, первого доктора искусствоведения в Поволжье. В рамках данных мероприятий состоялись организованные Институтом истории имени Ш.Марджани совместно с Музеем изобразительных искусств Всероссийская научная конференция «Традиции в современном искусстве: интерпретация и проблема критериев» и круглый стол «Национальное искусство в парадигме новой реальности», а также была представлена музейная выставка «Орнамент татарского народа».

На научной конференции, состоявшейся 16 мая и привлекшей интерес широкого круга специалистов – искусствоведов, историков, этнографов, музееведов, художников и архитекторов, было заслушано 17 докладов, презентован один стендовый доклад проф. Р.А.Ергалиевой из Института литературы и искусства имени М.О.Ауэзова (Алматы, Казахстан). Участники конференции – доктора и кандидаты наук – представляли столичные и региональные научные школы, музейные центры, учебные заведения Казани, Москвы, Екатеринбурга, Новосибирска, Севастополя. Обсуждаемые проблемы были тематически объединены в три секции: 1. Реконструкция национальных традиций и направление инноваций; 2. Мусульманские традиции в искусстве; 3. Творческие концепции в интерпретации традиций. Научный руководитель конференции – доктор искусствоведения Г.Ф.Валеева-Сулейманова.

На Круглом столе, состоявшемся 17 мая, собрались ведущие художники Татарстана в области декоративно-прикладного искусства, искусствоведы, музейные сотрудники, которые вместе с представителями общественности обсудили давно назревшие проблемы в области профессионального декоративного искусства, сувенирного производства и специального обучения.

Открытие выставки «Орнамент татарского народа» состоялось как продолжение работы Круглого стола, возглавляемого директором ГМИИ Р.М.Нургалеевой. В выступлениях было отмечено, что экспозиция выставки, в которой представлены графические рисунки (тушью, гуашью, акварелью), исполненные Ф.Х.Валеевым с лучших образцов булгарского и татарского орнамента, рас-

крывает не только богатство и высокий художественный уровень имеющегося у народа творческого наследия, но и остроту поднятых на конференции и Круглом столе проблем. Собранные ученым в многолетних экспедициях, музейных собраниях образцы орнамента представляют различные виды искусства: резные надгробия, керамику, вышивку, ткачество, золотое шитье, кожаную мозаику, резьбу по дереву. Все они наглядно отражают тот высокий уровень национальных традиций в искусстве, который сегодня требует своего продолжения в произведениях художников и дизайнеров, образовательной практике, направлениях организационной деятельности государственных учреждений культуры.

На выставке произошло знакомство и с присутствовавшими здесь родственниками ученого, зрители заинтересовались старыми семейными и персональными фотографиями, отражающими биографию Ф.Х.Валеева. Одна из витрин в центре зала представила его картину «Сююмбике» (1979) в авторской резной раме, а также созданные им настенные тарелки (в технике выжигания, росписи, резьбы) и образцы булгарской керамики, исполненные художником Б.Шубиным по его эскизам. Другая витрина была посвящена научному наследию Ф.Х.Валеева, демонстрации опубликованных им книг – семи монографий, являющихся свидетельством огромного и непревзойденного вклада ученого в изучение булгарского и татарского искусства.

Юбилейные мероприятия в целом вызвали интерес у творцов и исследователей искусства, почитателей Ф.Х.Валеева и заинтересованных зрителей.

18-20 мая 2016 г. в административном центре Западно-Казахстанской области проводились литературно-культурные мероприятия, посвященные 130-летию со дня рождения Габдуллы Тукая и 120-летию со дня его приезда в Уральск. Среди участников были ученые из Казахстана, стран СНГ. От Республики Татарстан приняли участие ученые Института языка и искусства им. Г.Ибрагимова АН РТ, Института филологии и межкультурной коммуникации им. Льва Толстого КФУ. 18 мая состоялась экскурсия в Музей Габдуллы Тукая. 19 мая после церемонии возложения цветов к памятнику великого поэта ученые приняли участие в работе круглого стола «Уральск в жизни и творчестве Г.Тукая» в Доме Дружбы Ассамблеи народов Казахстана. С приветственным словом выступил глава Западно-Казахстанской области А.С.Культигинов. В мероприятии наряду с гостями приняли участие ученые из Западно-Казахстанского университета им. М.Утемисова, представители администрации города, члены общественных организаций «Центр Габдуллы Тукая в Уральске», «Татарский культурный центр», сотрудники музея Г.Тукая. После выступлений и обмена мнениями по ключевой теме в рамках культурной программы перед участниками круглого слова выступили поэт, писатель Ш.Жихангирова, народные артисты РТ И.Биктагиров, Ч.Ахметзянова.

20 апреля 2016 г. в Западно-Казахстанском университете им. М.Утемисова состоялась Международная научно-практическая конференция «Мир Габдуллы Тукая: философия, эстетика, язык», где были подведены итоги научных изысканий ученых СНГ в области тукаеведения.

Уральск внес достойную лепту в увековечивание памяти великого татарского поэта Г.Тукая и пропаганду его творчества.

Материалы подготовлены Х.Ю.Миннегуловым, доктором филологических наук, профессором Института филологии и межкультурной коммуникации имени Льва Толстого Казанского федерального университета; Г.Ф.Валеевой-Сулеймановой, доктором искусствоведения, главным научным сотрудником Института истории имени Ш.Марджани АН РТ; Ф.Ш.Нуриевой, доктором филологических наук, профессором Института филологии и межкультурной коммуникации имени Льва Толстого Казанского федерального университета; Т.Ш.Гилазовым, кандидатом филологических наук, доцентом Института филологии и межкультурной коммуникации имени Льва Толстого Казанского федерального университета; Г.Р.Гайнуллиной, кандидатом филологических наук, доцентом Института филологии и межкультурной коммуникации имени Льва Толстого Казанского федерального университета; Г.Ф.Даутовым, кандидатом филологических наук, доцентом, заведующим кафедрой татарской филологии Елабужского института Казанского федерального университета.